

Briuselis, 2026 m. gegužės 28 d.
(OR. en)

9075/26

TOUR 25
COMPET 553

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Delegacijoms
Dalykas:	Tarybos išvados dėl tvaraus ir konkurencingo ateities turizmo kūrimo (priimtos 2026 m. gegužės 28 d.)

Delegacijoms priede pateikiamos Tarybos išvados dėl tvaraus ir konkurencingo ateities turizmo kūrimo, kurias Taryba priėmė 2026 m. gegužės 28 d. įvykusiame 4178-ame posėdyje.

**PROJEKTAS
TARYBOS IŠVADOS DĖL**

tvaraus ir konkurencingo ateities turizmo kūrimo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

1. ATSIŽVELGDAMA į Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 6 ir 195 straipsnius, susijusius su Europos Sąjungos vykdomu valstybių narių veiksmų turizmo srityje rėmimu, koordinavimu ir papildymu, deramai atsižvelgdama į valstybių narių ir Sąjungos atitinkamas kompetencijos sritis, taip pat į subsidiarumo ir proporcingumo principus;
2. PRIMINDAMA 2022 m. gruodžio 1 d. Tarybos išvadas dėl 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės¹ (toliau – Darbotvarkė), Turizmo pertvarkos kryptį² ir Palmos deklaraciją;
3. PRIPAŽINDAMA, kad tvarumas apima tris aspektus, t. y. ekonominį, socialinį ir aplinkos aspektą, ir tai turi būti neatsiejama turizmo politikos dalis;
4. PRIPAŽIŠTA turizmo indėlį į Europos Sąjungos ekonomiką – 2024 m. jis sudarė apie 7 % ES bendrosios pridėtinės vertės (BPV), be to, turizmo sektoriui teko 10 % ES darbo vietų, jame veikė 4,6 mln. įmonių³, iš jų 99 % buvo mažosios ir vidutinės įmonės (MVI)⁴, – taip pat turizmo sektoriaus indėlį užtikrinant bendrą Sąjungos konkurencingumą, atkreipdama dėmesį į tai, kad kai kuriuose regionuose turizmas yra struktūrinis ekonomikos ramstis;

¹ Dok. 15441/22.

² [Turizmo pertvarkos kryptis.](#)

³ Pramonės ekosistemų ataskaita.

⁴ Europos Komisija, Vidaus rinkos, pramonės, verslumo ir MVI GD, [Pramonės ekosistemų rodiklių suvestinė](#) (2023).

5. PRIPAŽĪSTA turizmo tarpsektorinį pobūdį ir veiksmingo daugiapakopio valdymo Sąjungoje svarbą, įtraukiant Komisiją, valstybes nares ir, kai tinkama, regionų bei vietos valdžios institucijas, turizmo vietovių valdymo organizacijas, turizmo pramonės atstovus ir kitus susijusius subjektus, pavyzdžiui, profesines asociacijas, siekiant palengvinti bendradarbiavimą bei keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais ir aktyviau koordinuoti atitinkamose politikos srityse ir sektoriuose vykdomą veiklą, kartu remiantis esamomis sistemomis bei priemonėmis ir vengiant bereikalingo dubliavimo;
6. PALANKIAI VERTINA 2025 m. gruodžio 16 d. Komisijos ataskaitą Tarybai dėl Darbotvarkės įgyvendinimo⁵ (toliau – ataskaita), PAŽYMI, kad, remiantis ataskaita, valstybėse narėse ir penkiose prioritetinėse Darbotvarkės srityse, įskaitant daugiapakopį valdymą, tebėra įgyvendinimo spragų, ir PRIPAŽĪSTA, kad reikia didesnių ir darnių pastangų šioms spragoms pašalinti;
7. PABRĖŽIA, kad, siekiant sukurti tvarią, konkurencingą ir atsparią turizmo ekosistemą, reikia sudaryti sąlygas turizmo įmonėms, visų pirma MVI, turizmo vietovėms ir kitiems susijusiems subjektams sutelkti ir kuo geriau panaudoti atitinkamas ES priemones, be kita ko, supaprastinant ir pagerinant galimybes gauti esamą ES finansavimą, techninę pagalbą ir konsultacinę paramą, taip pat užtikrinant struktūriškai apibrėžtą gebėjimų stiprinimą, tarpusavio mokymąsi ir keitimąsi geriausios praktikos pavyzdžiais;
8. PRIPAŽĪSTA, kad geopolitinė įtampa, ekonominis neapibrėžtumas, padidėjęs klimato kaitos poveikis, gamtos išteklių perteklinis naudojimas ir stygius, nesubalansuotas turizmas, sparti technologinė plėtra ir nuolatinis darbo jėgos trūkumas daro neigiamą poveikį šiam sektoriui ir vietos bendruomenėms turizmo vietovėse, įskaitant staigius susisiekimo sutrikimus, taip pat paklausos ir judumo pokyčius;

⁵ Dok. 17007/25.

9. PABRĖŽIA, kad turizmas yra pagrindinis tvaraus augimo, užimtumo, socialinės sanglaudos ir kultūrinių mainų variklis Sąjungoje, įskaitant kaimo, pakrančių, kalnų, atokiausius ir mažiau lankomus regionus, ir kad jį plėtojant turi būti užtikrinta gyventojų ir vietos bendruomenių gerovė, išsaugotas gamtos bei kultūros paveldas ir padedama siekti Sąjungos tikslų – poveikio klimatui neutralumo, prisitaikymo prie klimato kaitos, žiedinės ekonomikos, skaitmeninės pertvarkos, ilgalaikio ekonomikos tvarumo, atsparumo ir konkurencingumo;
10. PABRĖŽIA, kaip svarbu, kad susisiekimasis būtų užtikrinamas visus metus skirtingų turizmo ekosistemai skirtų transporto rūšių papildomumu;
11. PABRĖŽIA, kad Sąjungos turizmo ekosistemos tvarumas ir konkurencingumas vienas kitą sustiprina ir papildo, nes į tvarumą orientuotos investicijos, gamybos bei vartojimo praktika ir iniciatyvos, įskaitant išteklių naudojimo efektyvumą, žiediškumą, dekarbonizaciją, gamtos ir biologinės įvairovės išsaugojimą, hidrologinį atsparumą, atsparumą klimato kaitai, galiausiai gali padėti sumažinti sąnaudas ir riziką, padidinti našumą ir kokybę, turizmo vietovių patrauklumą, pagerinti gyventojų ir turistų patirtį ir padidinti atsparumą, o konkurencingas turizmo sektorius yra būtinas siekiant užtikrinti ir išlaikyti investicinius pajėgumus ir inovacijas, būtinas žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai įgyvendinti;
12. PRIMENA, kad turizmas yra neatsiejamai susijęs su tinkamu bendrosios rinkos veikimu, ir PABRĖŽIA, kad sklandžiu, saugiu bei patikimu tarpvalstybiniu keliavimu ir nepagrįsto vertės ir tiekimo grandinių skaidymosi vengimu padedama sudaryti vienodas sąlygas turizmo sektoriaus subjektams ir didinamas Sąjungos turizmo ekosistemos tvarumas bei konkurencingumas;

13. PAŽYMI, kad, vadovaujantis horizontaliuoju principu, svarbu mažinti esamą administracinę naštą ir neprikurti naujos bereikalingos administracinės naštos, PABRĖŽIA visa apimančią Sąjungos siekį supaprastinti ES teisės aktus, siekiant stiprinti bei remti konkurencingumą ir paprastinti procesus įmonėms, kartu užtikrinant, kad būtų siekiama ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos tikslų;
14. RAGINA Komisiją užtikrinti, kad rengiant naujas iniciatyvas būtų laikomasi nuoseklumo su galiojančiais teisės aktais, vengiant bereikalingo jų dubliavimo, taip pat, kad pasiūlymai būtų pagrįsti tinkamais poveikio vertinimais, laikantis geresnio reglamentavimo principų ir atsižvelgiant į turizmo ekosistemos ypatumus ir fragmentišką struktūrą bei galimą naštą MVĮ;

Vietos bendruomenės ir socialinė lygybė

15. PRIPAŽIŠTA, kad vis didesnę iššūkį kelia nesubalansuotas turizmas, t. y. tiek perteklinis, tiek nepakankamas turizmas, kuriam būdinga turistų srautų ir investicijų koncentracija tam tikrose vietovėse ir tam tikru metų laiku, sudarant spaudimą konkrečioms turizmo vietovėms ir prarandant galimybes kitur, taip pat PABRĖŽIA, kad būtina skirti daugiau dėmesio periferinėms, kaimo, salų, kalnuotoms ir atokioms vietovėms, siekiant sustiprinti regioninę pusiausvyrą ir išnaudoti jų turizmo potencialą;
16. PABRĖŽIA sanglaudos politikos svarbą remiant tvarią ir subalansuotą turizmo plėtrą ir turizmo vietovių atsparumą, atsižvelgiant į teritorines strategijas;
17. RAGINA valstybes nares:
 - a) geriau suprasti, kas yra subalansuotas turizmas:
 - i. sistemingai renkant, analizuojant ir naudojant duomenis apie turistų srautų koncentraciją tam tikrose vietovėse ir tam tikru metų laiku, su plėtra ir turizmu susijusį spaudimą, iššūkius bei naudos pasiskirstymą turizmo vietovės lygmeniu;
 - ii. gerinant turizmo duomenų koreliaciją su spaudimu būsto srityje, darbo rinkų dinamika, poveikiu aplinkai ir gyventojų gyvenimo kokybe;

- b) kai tikslinga, rengti ir įgyvendinti nacionalinę ir regioninę subalansuoto turizmo politiką, kuria būtų:
 - i. skatinamas tvarus turistų srautų perskirstymas tam tikrose vietovėse ir tam tikru metų laiku, įskaitant srautų nukreipimą į kaimo, kalnuotus, salų, atokius bei atokiausius regionus ir rečiau lankomas miesto vietas, taip pat užtikrinant visų atitinkamų subjektų bendradarbiavimą;
 - ii. remiamas turizmo produktų įvairinimas, toliau didinant vietos turizmo vertės ir tiekimo grandinių atsparumą;
- c) stiprinti bendruomenės dalyvavimą ir didinti socialinę lygybę:
 - i. užtikrinant, kad gyventojai, vietos bendruomenės, labai mažos įmonės ir MVI, turizmo sektoriaus darbuotojai ir asociacijos prasmingai dalyvautų rengiant, įgyvendinant ir stebint turizmo strategijas, tuo tikslu naudojant tinkamas metodines priemones, pavyzdžiui, analizes, apklausas ir konsultacijas;
 - ii. skatinant atsakingus, prieinamus ir įtraukius turizmo modelius, įskaitant geresnę prieigą asmenims su negalia, kuriuos taikant nauda būtų paskirstoma sąžiningai, būtų gerbiamos vietos kultūros ir mažinamas neigiamas išorinis poveikis gyventojams;
 - iii. pasinaudojant „Eurobarometro“ ir kitų panašių tyrimų rezultatais, siekiant stebėti piliečių suvokimą, visuomenės pritarimą turizmui ir gyvenimo kokybę turizmo vietovėse;

18. PRAŠO Komisijos:

- a) bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis parengti gaires, kaip spręsti nesubalansuoto turizmo problemą, remiantis jau atliktu ir tebeatliekamu ES institucijų, ES ekspertų grupių ir valstybių narių darbu atsparumo ir socialinio tvarumo srityje;
- b) išnagrinėti galimybes, kurios galėtų sudaryti palankesnes sąlygas gyventojams naudotis sporto, kultūrinėmis ir kitomis laisvalaikio paslaugomis, teikiamomis turizmo vietovėse;

- c) ES turizmo platformoje ir ES turizmo rodiklių suvestinėje skelbti statistinius duomenis, surinktus pagal Turizmo statistikos reglamentą, statistinius tyrimus ir kitus novatoriškus šaltinius, ir dalytis geriausios praktikos pavyzdžiais, kaip vertinti, ar turizmas yra subalansuotas;

Susisiekimas ir darnus judumas

19. PRIPAŽIŠTA, kad patikimas, įperkamas, prieinamas, dažnas ir ištisus metus užtikrinamas oro, sausumos ir vandens transportas yra vienas pagrindinių veiksnių, skatinančių subalansuotą turizmo plėtrą, teritorinę sanglaudą ir piliečių judumą, ir visų pirma tai pasakytina apie salose esančias valstybes nares, salų ir atokiausius regionus, kurių prieinamumas ir ekonominė veikla daugiausia priklauso nuo oro transporto, taip pat kaimo, kalnuotus ir atokius regionus;
20. PABRĖŽIA, jog svarbu užtikrinti, kad būtų plačiai prieinami darnaus bei daugiarūšio judumo sprendimai ir mažinamos kliūtys laisvam judėjimui, nes tai padės sumažinti transporto poveikį aplinkai ir užtikrinti sklandų keliavimą atitinkamai turistams ir gyventojams, taip pat PRIMENA Komisijos komunikato dėl greitųjų geležinkelių⁶ aktualumą siekiant skatinti darnų ir susietą judumą geležinkeliais visoje Sąjungoje;
21. PABRĖŽIA transporto rūšių prieinamumo visiems keleiviams, įskaitant riboto judumo asmenis ir asmenis su negalia, svarbą, nes tai yra pagrindinis įtraukaus turizmo elementas;
22. RAGINA valstybes nares:
- a) įgyvendinti vietos, regioninius, nacionalinius ir tarpvalstybinius subalansuotą turizmą užtikrinančius transporto sprendimus, apimančius darnaus judumo ir infrastruktūros galimybes, kuriomis gerinama prieiga prie mažiau žinomų turizmo vietovių ir sprendžiama sezoniškumo problema, užtikrinant sinergiją su ES transporto ir susisiekimo politika, ypatingą dėmesį skiriant saloms, kaimo, kalnuotiems, atokiausiems ir atokiems regionams;

⁶ [Europos sujungimas greitaisiais geležinkeliais, COM \(2025\) 903 final](#).

- b) populiarinti tvarų, daugiarūšį ir tarpvalstybinį susisiekimą turizmo tikslais, įskaitant geležinkelius, autobusus, keltus, kitų formų viešąjį transportą ir dviračius, taip pat paskutinės atkarpos sprendimus turizmo vietovėse, be kita ko, pasiekiant atokias kaimo vietas;
- c) skatinti su susisiekimu susijusios infrastruktūros (pavyzdžiui, įkrovimo stotelių) ir paslaugų plėtrą, kurios vienu metu būtų naudingos vietos bendruomenėms ir turistų srautams, įskaitant prieinamas, sąveikias ir, kai aktualu, tarpvalstybiniu mastu suderinamas skaitmenines paslaugas, taip užtikrinant sklandžias keliones;
- d) rinkti ir naudoti turizmo judumo modelių duomenis ir rodiklius, be kita ko, kaip taikomų nacionalinių bei regioninių turizmo stebėjimo metodų dalį;
- e) imtis regioninio ir teminio bendradarbiavimo siekiant palengvinti tarpvalstybines keliones, be kita ko, į kaimynines ir trečiąsias šalis;

23. PRAŠO Komisijos:

- a) į ES transporto politiką ir planavimą įtraukti su turizmu susijusius valstybių narių susisiekimo ir prieinamumo poreikius, įskaitant struktūrinę priklausomybę nuo susisiekimo oro transportu ir konkrečias kliūtis, su kuriomis susiduria salose esančios valstybės narės, salų, periferiniai, atokiausi ir atokūs regionai, kad būtų palaikoma teritorinė sanglauda ir subalansuota turizmo vietovių plėtra;
- b) gerinti sklandų keliavimą daugiarūšiu transportu iš vienos turizmo vietovės į kitą, informavimą ir paslaugas, taip pat integruotus bilietų pardavimo sprendimus, be kita ko, pasitelkiant sąveikumą ir standartizavimo pastangas ir palengvinant naudojamąsi užsakomojo judumo paslaugomis;
- c) sudaryti palankesnes sąlygas vietos, regionų ir nacionalinėms valdžios institucijoms keistis geriausios praktikos pavyzdžiais ir bendradarbiauti, siekiant pagerinti bendrą turistų judumo patirtį turizmo vietovėje;

Žalioji pertvarka ir klimato kaita

24. PRIPAŽIŠTA, kad turizmo ekosistemos vis dažniau poveikį daro klimato kaita ir aplinkos būklės blogėjimas, keliantys sisteminę riziką ekonominiam ir socialiniam tvarumui, ir kad ekosistemos neigiamą įtaką gali daryti ekstremalūs meteorologiniai reiškiniai, vandens stygius, biologinės įvairovės nykimas ir tarša;
25. PABRĖŽIA, kad, siekiant apsaugoti turizmo vietovių ir turizmo įmonių ilgalaikį atsparumą, patrauklumą ir konkurencingumą, būtina paspartinti klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos veiksmus, apsaugoti biologinę įvairovę ir atkurti natūralias ekosistemas pagal Sąjungos klimato srities ir aplinkos tikslus, be kita ko, skiriant dar daugiau dėmesio perėjimui prie labiau atkuriamojo turizmo metodų, kurie būtų naudingi gamtai ir turizmo vietovėms;
26. PRAŠO valstybių narių:
- a) paspartinti žaliąją pertvarką turizmo srityje, laikantis Europos žaliojo kurso, klimato srities tikslų ir žiedinės ekonomikos politikos:
 - i. raginant turizmo įmones taikyti efektyviai išteklius naudojančius, mažo anglies dioksido pėdsako ir žiedinius verslo modelius;
 - ii. skatinant turizmo paslaugų teikėjus ir turizmo vietas naudoti integruotas priemones ir taikyti patikrintas aplinkosaugos vadybos sistemas, pavyzdžiui, ES ekologinį ženklą ir aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą (EMAS), taip pat pripažintas nacionalines sistemas;
 - b) turizmo politikoje stiprinti klimato kaitos švelninimą ir prisitaikymą prie jos, siekiant geriausiai prisidėti prie ekonominio, socialinio ir aplinkosauginio tvarumo:
 - i. valdant turistų srautus ir populiarinant turizmo produktus ir gamtos procesais pagrįstus sprendimus, atsparesnius klimato kaitos poveikiui;
 - ii. apsveriant galimybę su klimato kaita susijusius klausimus įtraukti į turizmo strategijas ir, kai aktualu, į investicijų planavimą;

- iii. pagal vietos klimato projekcijas reaguojant į infrastruktūros pritaikymo poreikius, sprendžiant klausimus, susijusius su pakrančių ir jūrų apsauga bei transportu, visų pirma vietovėse, kurios patiria didelę su klimato kaita susijusią riziką;
- c) nustatyti tinkamas priemones, kuriomis būtų išplėsta žalioji turizmo vietovių ir įmonių pertvarka;

27. PRAŠO Komisijos:

- a) toliau remti žiedinio ir tvaraus turizmo mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus ir didelio masto bandomuosius projektus, visų pirma vykdant veiklą, kuria remiami klimato srities ir aplinkosaugos veiksmai, pavyzdžiui, dabartinę programą LIFE, ir skatinti atkartoti patvirtintus modelius įgyvendinant Žiedinės ekonomikos miestų ir regionų iniciatyvą ir kitas atitinkamas esamas priemones;
- b) remti valstybių narių ir turizmo įmonių pastangas mažinti savo aplinkosauginį pėdsaką, užtikrinti, kad turizmo ekosistema būtų naujosios ES Europos atsparumo klimato kaitai ir rizikos valdymo integruotos sistemos⁷ dalis, ir gilinti žinias bei rengti gaires, kad turizmo vietovėms ir įmonėms būtų lengviau spręsti su klimato kaita susijusius klausimus;
- c) imtis veiksmų, susijusių su klimato prognozėmis turizmo srityje, įskaitant ilgalaikių projekcijų analizę, panaudojant esamas priemones, pavyzdžiui, „Copernicus“ klimato kaitos paslaugą⁸, kad būtų galima įvertinti riziką ir galimybes, taip pat skatinti keitimąsi informacija tarp valstybių narių, kurios susiduria su panašiais iššūkiais, ypač kiek tai susiję su klimato kaitos švelninimo ir prisitaikymo prie jos politika;
- d) rengti ir reguliariai atnaujinti ES arba nacionaliniu lygmeniu pripažintų tvarumo sertifikatų ir ženklų sąrašą;

⁷ Europos atsparumo klimato kaitai ir rizikos valdymo integruotos programos klimato srities veiksmai.

⁸ [„Copernicus“ klimato kaitos paslauga.](#)

Skaitmeninė pertvarka, duomenys ir inovacijos

28. PRIPAŽIŠTA, kad tvirta Europos turizmo duomenų ir strateginio planavimo integravimo sistema, įskaitant bendrą sąveikią duomenų ekosistemą, dirbtinio intelekto gaires, duomenimis grindžiamą turizmo vietovių valdymą, pažangias duomenų priemones ir novatoriškas kelionių technologijų paslaugas, yra strateginiai geresnio turizmo planavimo, konkurencingumo, tvarumo ir atsparumo svertai;
29. RAGINA valstybes nares:
- skatinti turizmo įmones ir valdžios institucijas, atsakingas už turizmo vietovių valdymą, veiksmingai naudotis esamomis skaitmeninėmis priemonėmis, laikantis Skaitmeninio dešimtmečio tikslų⁹;
 - sistemiškai rinkti aukštos kokybės tikralaikius duomenis, kai aktualu, naudojantis esamomis skaitmeninėmis platformomis, įskaitant duomenis, prieinamus pagal ES trumpalaikės nuomos duomenų sistemą, analizuoti ir naudoti duomenis apie strateginį planavimą, turizmo srautų tam tikrose vietovėse bei tam tikru metų laiku valdymą, investicijas ir su turizmu susijusią naudą bei spaudimą;
 - populiarinti novatoriškas ir įtraukias turizmo paslaugas ir duomenimis grindžiamus turizmo vietovių valdymo metodus, skirtus atitinkamiems tiek viešojo, tiek privačiojo sektoriaus subjektams, kartu gerbiant pagrindines teises, privatumą ir duomenų apsaugą;
30. PRAŠO Komisijos bendradarbiaujant su Eurostatu ir nacionalinėmis statistikos institucijomis peržiūrėti ir pagerinti palyginamų turizmo statistinių duomenų – nuo pagrindinių statistinių duomenų apie keliones ir nakvynes iki duomenų apie turizmo ekonominį, socialinį poveikį ir poveikį aplinkai – aprėptį, pasitelkiant skaitmenines technologijas ir pažangiosios analizės priemones, siekiant pagerinti turizmo duomenų kokybę ir savalaikiškumą, kartu nenustatant bereikalingos administracinės naštos;

⁹ [2030 m. Skaitmeninio dešimtmečio politikos programa.](#)

31. PRAŠO Komisijos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis:
- a) paspartinti bendros Europos turizmo duomenų erdvės diegimą, įskaitant:
 - i. duomenų sąveikumo ir valdymo standartų plėtojimą, siekiant paremti įrodymais pagrįstą planavimą, stebėjimą ir valstybių narių bei kitų sektorių duomenų erdvių palyginamumą;
 - ii. tolesnį ES turizmo rodiklių suvestinės plėtojimą, ES turizmo platformos, kaip integruotos paramos platformos, konsolidavimą ir populiarinimą bei tinkamą valdymo galimybių ir bendradarbiavimo mechanizmų, pavyzdžiui, Europos skaitmeninės infrastruktūros konsorciumo, plėtojimą;
 - iii. sąveikių Europos turizmo duomenų erdvės priemonių, techninės paramos ir paskatų duomenų savininkams teikimą, siekiant užtikrinti įmonių, turizmo vietovių valdymo organizacijų, vietos valdžios institucijų ir kitų susijusių subjektų tiek techninį, tiek veiklos skaitmeninį pajėgumą ir užsitikrinti duomenų teikėjų ir naudotojų kritinę masę visoje turizmo ekosistemoje;
 - b) stiprinti konkurencingą ir novatorišką turizmo ekosistemą skaitmeninėje srityje:
 - i. skatinant inkubatorių, spartinimo programų ir atitinkamų inovacijų centrų tinklaveiką;
 - ii. sudarant vienodas sąlygas ir tuo tikslu, be kita ko, veiksmingai įgyvendinant atitinkamas ES skaitmenines taisykles, kai taikytina, kartu sprendžiant priklausomybės nuo ne ES kelionių technologijų sprendimų klausimą, taip pat skatinant Europos alternatyvas, atvirosius standartus ir duomenų perkeliamumą, taip pat naudotojų duomenų kontrolę;
 - iii. užtikrinant, kad MVI, startuoliai, veiklą plečiančios įmonės ir, kai aktualu, turizmo vietovių valdymo organizacijos bei valdžios institucijos galėtų pasinaudoti ES finansavimu, pakopiniu finansavimu ir konsultavimo paslaugomis skaitmeninių investicijų srityje, taip pat skatinant tarpvalstybinę atitinkamą skaitmenizaciją vykdančių suinteresuotųjų subjektų sinergiją;

32. PRAŠO Komisijos bendradarbiaujant su pramonės atstovais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais:
- a) toliau remti mokslinių tyrimų ir inovacijų projektus, bandymų erdves ir bandomuosius projektus, susijusius su skaitmeninėmis turizmo srities priemonėmis ir paslaugomis, įskaitant tuos, kurie stiprina išmaniąsias lankytinas vietas, gerina prieinamumą, remia inovacijas ir didina atsparumą;
 - b) remti pramonės iniciatyvą parengti gaires, kaip turizmo sektoriuje atsakingai ir įgudusiai naudoti dirbtinį intelektą, laikantis DI taikymo strategijos¹⁰, nuosekliai ES teisės aktų ir strategijų atžvilgiu, pripažįstant jau atliekamus darbus;

Įgūdžiai ir kokybiškas užimtumas

33. PABRĖŽIA, kad kokybiškas užimtumas, tinkamos darbo sąlygos ir įgūdžių ugdymas, atsižvelgiant į Europos švietimo erdvės¹¹ iniciatyvą, Įgūdžių sąjungos¹² iniciatyvą ir Kokybiškų darbo vietų kūrimo gaires¹³, be kita ko, pasitelkiant ES įgūdžių pakto iniciatyvą ir nacionalines bei regionines įgūdžių partnerystes, yra labai svarbūs siekiant užtikrinti ilgalaikį turizmo sektoriaus konkurencingumą ir atsparumą; PRIPAŽIŠTA, kad pirmiau paminėti dalykai yra būtini sprendžiant struktūrinio darbo jėgos ir įgūdžių trūkumo problemas, be kita ko, atsižvelgiant į demografinius pokyčius ir analizuojant užimtumo tam tikrais metų laikais ir tam tikrose vietovėse modelius, be to, jie ypač aktualūs apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų bei turizmo paslaugų srityse ir didinant su turizmu susijusių profesijų patrauklumą bei skatinant darbuotojų išsaugojimą;
34. RAGINA valstybes nares pagal savo kompetenciją:
- a) skatinti turizmo sektoriaus darbuotojų ir darbo ieškančių asmenų mokymąsi visą gyvenimą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, ypatingą dėmesį skiriant žaliesiems, skaitmeniniams, verslumo ir socialiniams bei tarpkultūriniais gebėjimams, taip pat didinti matomumą ir plėsti informavimo veiklą, siekiant maksimaliai padidinti jų poveikį ir panaudojimą;

¹⁰ [DI taikymo strategija.](#)

¹¹ [Europos švietimo erdvė.](#)

¹² COM(2025) 90 *final.*

¹³ COM(2025) 944 *final.*

- b) plėsti nacionalines ir regionines įgūdžių partnerystes turizmo regionuose ir stiprinti turizmo vietovių valdymo organizacijų, regionų, vietos valdžios institucijų ir kitų atitinkamų subjektų, kaip įgūdžių daugintojų, vaidmenį;
- c) stiprinti nacionalines ir regionines įgūdžių srities žinių rinkimo ir prognozavimo priemones, be kita ko, atitinkamus su užimtumu ir įgūdžiais susijusius duomenis teikiant Europos turizmo duomenų erdvei;
- d) keistis geriausios praktikos pavyzdžiais, susijusia su sezoniškumo valdymu, karjeros galimybėmis ir darbuotojų išsaugojimu, gerinant palyginamos informacijos apie įgūdžius, darbo jėgos poreikius ir darbo kokybę prieinamumą;

35. PRAŠO Komisijos:

- a) tęsti darbą, susijusį su ES įgūdžių pakto iniciatyva, įskaitant didelio masto turizmo srities įgūdžių partnerystę ir kitas atitinkamas kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programas;
- b) remti palyginamų ES lygmens pažangių integruotų įgūdžių srities žinių rinkimo ir prognozavimo priemonių plėtojimą turizmo srityje, be kita ko, koordinuojant veiksmus, teikiant metodines gaires ir veiksmingai naudojantis Europos turizmo duomenų erdve;
- c) toliau remti su turizmu susijusius projektus pagal ES programas ir kitas priemones, kuriomis remiami įgūdžiai ir darbo jėgos judumas turizmo srityje;
- d) bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis toliau skatinti naudotis Europos užimtumo tarnybų (EURES) tinklu ir jo teikiamomis galimybėmis, kad būtų galima tobulinti ES mastu teikiamas darbo ir darbuotojų paieškos paslaugas, be kita ko, siekiant spręsti sezoninės paklausos ir užimtumo lygio skirtumo klausimus;

Atsparumas, adaptyvusis valdymas ir pasirengimas krizėms

36. PABRĖŽIA, kad, nedarant poveikio esamoms priemonėms, reikia stiprinti pasirengimą krizėms ir reagavimą į jas visoje turizmo ekosistemoje:

- a) vietos, regionų, nacionaliniu ir ES lygmenimis plėtojant struktūrinio rizikos vertinimo ir prevencijos, nenumatytų atvejų planavimo ir ankstyvojo perspėjimo sistemas, remiantis esamais ES projektais¹⁴;

¹⁴ Krizių valdymas turizmo sektoriuje – Europos inovacijų tarybos ir MVĮ reikalų vykdomoji įstaiga (EISMEA).

- b) gerinant komunikaciją krizės atveju, įskaitant prieinamą informaciją įvairiomis kalbomis ir formomis, atsižvelgiant į pažeidžiamų keliautojų poreikius;
- c) į turizmo strategijas ir išmaniųjų lankytinų vietų sistemas integruojant krizių valdymą, prisitaikymą prie klimato kaitos, saugaus ir patikimo keliavimo aspektus ir nelaimių rizikos mažinimą;

37. RAGINA turizmo srityje taikyti adaptyvųjį valdymą:

- a) naudojant tikra laikius duomenis ir stebėjimo sistemas turistų ir be nakvynės atvykstančių keliautojų srautams valdyti ir priemonėms tikslingai ir proporcingai koreguoti;
- b) skatinant įvairinti turizmo produktus, pavyzdžiui, lėtą ir gamtos turizmą, kultūrinį turizmą, verslo keliones ir MICE turizmą, taip pat skatinant didinti rinkos segmentaciją ir pratęsti turizmo sezoną, kad būtų sumažintas pažeidžiamumas ir sukrėtimų bei nesubalansuoto turizmo poveikis;
- c) skatinant tarpsektorinį bendradarbiavimą su kitomis politikos sritimis, pvz., transporto, aplinkos, kultūros, skaitmeninių technologijų ir sveikatos, siekiant valdyti neapibrėžtumą ir išorės sukrėtimus;

38. PRAŠO Komisijos glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis:

- a) remti turizmo vietas, visų pirma turizmo vietovių valdymo organizacijas, didinant atsparumą ir socialinį tvarumą, be kita ko, tuo tikslu pasitelkiant ES finansuojamus projektus ir iniciatyvas, generuojančias geriausios praktikos pavyzdžius, kuriuos galima atkartoti, daugiausia dėmesio skiriant vietos bendruomenėms ir aplinkai;
- b) užtikrinti, kad pasirengimui krizėms, rizikos prevencijai ir prisitaikymui prie klimato kaitos būtų skiriamas didesnis dėmesys ir parama;
- c) sudaryti palankesnes sąlygas, kad būtų galima geriau koordinuoti valstybių narių veiklą, taip pat valstybių narių ir atitinkamų suinteresuotųjų subjektų veiklą, siekiant gerinti pasirengimą ir reagavimą, be kita ko, jei tikslinga, pasitelkiant *ad hoc* koordinavimo mechanizmus, atsižvelgiant į turizmo ekosistemos ypatumus;
- d) prireikus imtis veiksmų ir patvirtinti pasiūlymus siekiant sušvelninti neigiamus krizių, darančių didelį poveikį Europos turizmo ekosistemai, padarinius;

Daugiapakopis valdymas

39. PRIPAŽIŠTA tvirto daugiapakopio valdymo ir valdymo dalyvaujant keliems suinteresuotiesiems subjektams, apimant visas atitinkamas politikos sritis ir įtraukiant atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, pavyzdžiui, turizmo vietovių valdymo organizacijas, asociacijas, vietos bendruomenes, įmones ir kitus atitinkamus subjektus, svarbą;
40. PABRĖŽIA bendradarbiavimo su atitinkamais tarptautiniais partneriais ir organizacijomis, kai tikslinga, svarbą siekiant didinti Europos turizmo ekosistemos darnumą, atsparumą ir pasaulinį konkurencingumą;
41. PRIPAŽIŠTA, kad reikia ieškoti galimybių toliau stiprinti pasirengimo krizėms, prisitaikymo prie klimato kaitos ir atsparumo jai valdymą, kartu vengiant dubliavimo, tuo tikslu konsoliduojant ir derinant esamas valdymo sistemas, įskaitant, kai aktualu, tas, kuriomis remiamas pažangos, padarytos siekiant atitinkamų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. tikslų, stebėjimas ir ataskaitų teikimas;
42. PABRĖŽIA, kad reikia didinti Europos, kaip krypties krypties, matomumą, puoselėjant Europos – saugios, tvarios ir įtraukios kelionių vietas – įvaizdį, pripažįstant, kad sauga ir saugumas yra itin svarbūs siekiant turistų pasitikėjimo, kartu visapusiškai gerbiant nacionalinių ir regioninių prekės ženklų savarankiškumą ir užtikrinant nešališką įvairių turizmo vietovių matomumą;
43. RAGINA valstybes nares:
 - a) stiprinti turizmo ir su juo susijusių politikos sričių – transporto, aplinkos, regioninės plėtros, skaitmeninių technologijų, inovacijų, įgūdžių, švietimo, darbo rinkos, kultūros ir sporto – koordinavimą, turizmo perspektyvą atspindint atitinkamose politikos iniciatyvose;

- b) stiprinti tarpvalstybinį turizmo aspektą, pasitelkiant tarpvalstybinį, teminį arba regioninį bendradarbiavimą, įskaitant klasterių kūrimą ir, kai tinkama, koordinuoti metodus atitinkamuose tarptautiniuose turizmo forumuose;
- c) stiprinti nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų, turizmo vietovių valdymo organizacijų ir kitų atitinkamų subjektų struktūrinį dialogą, siekiant gerinti duomenų rinkimą, rodiklius, įskaitant, kai tinkama, su DVT suderintas rodiklių sistemas ir ataskaitų teikimo priemones, strategijos suderinimą ir tvaraus turizmo politikos įgyvendinimą;

44. PRAŠO Komisijos:

- a) skatinti įvairių sektorių bendradarbiavimą kitose svarbiose ES politikos srityse, pvz., transporto, sanglaudos ir regioninės politikos, aplinkos, būsto, vartotojų apsaugos, kultūros ir sporto, atspindint turizmo perspektyvą atitinkamose politikos iniciatyvose ir supaprastinant procedūras, kad būtų sukurta darni, investuoti skatinanti ir palanki turizmo politikos aplinka;
- b) stiprinti ES turizmo ekosistemos tarptautinį aspektą kaip Sąjungos išorės veiksmų ir ekonominės diplomatijos elementą, be kita ko:
 - i. stiprinant bendradarbiavimą ir struktūrinius mainus su partneriais – šalimis ir regionais, – kurie yra svarbūs turizmo ir susisiekimo srityse;
 - ii. atitinkamai dalyvaujant atitinkamose tarptautinėse organizacijose ir forumuose, taip pat jų analitinėje ir standartų nustatymo veikloje, įskaitant JT, organizaciją „JT turizmas“, EBPO, taip pat atitinkamas G7 ir G20 kryptis;
 - iii. remiant tarptautinį bendradarbiavimą keitimosi geriausios praktikos pavyzdžiais ir turizmo duomenų bei rodiklių palyginamumo srityse, kai tikslinga, koordinuojant veiklą su valstybėmis narėmis;
- c) ES turizmo platformoje įdiegti vartotojui patogią vieno langelio principu grindžiamą sistemą, kad turizmo ekosistemai būtų teikiama esama informacija, taip pat įtraukti atitinkamas paramos ir finansavimo galimybes;

- d) palengvinti darnius ES lygmens turizmo srities naratyvus ir informacijos sklaidą, laikantis nacionalinės ir regioninės ženklodaros savarankiškumo ir įvairovės papildomumo principo, taip pat populiarinimo gebėjimus, imantis šių veiksmų:
 - i. modernizuojant prekės ženklo „Kryptis Europa“ naratyvo ir ženklodaros sistemą, glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis, kartu užtikrinant visapusišką salų, atokiausių ir mažiau lankomų regionų įtrauktį;
 - ii. geriau suderinant turizmo srities naratyvus, tvarumo tikslus ir platesnius ES politikos prioritetus;

Stebėseną ir tolesni veiksmai

- 45. PRAŠO Komisijos bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais remti šių išvadų, kurios grindžiamos Tarybos išvadomis dėl 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės, įgyvendinimą ir imtis su juo susijusių tolesnių veiksmų;
- 46. PRAŠO Komisijos stebėti ir kas trejus metus nuo šių išvadų priėmimo teikti Tarybai jų įgyvendinimo, taip pat atitinkamų veiksmų, nurodytų Tarybos išvadų dėl 2030 m. Europos turizmo darbotvarkės priede, suvestinę ataskaitą;
- 47. PRAŠO Komisijos rengiant būsimą ES tvaraus turizmo strategiją tinkamai atsižvelgti į šias išvadas ir jose nustatytus prioritetus bei veiksmus;
- 48. PRAŠO turizmo srities suinteresuotųjų subjektų bendradarbiaujant su Komisija ir valstybėmis narėmis dalyvauti įgyvendinant šias išvadas ir didinti savo partnerių ir klientų informuotumą, taip pat dalytis savo žiniomis ir patirtimi bei skleisti sukauptas žinias ir pasiektus rezultatus.